

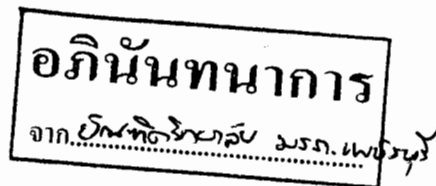

**พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**

**The Leadership Behavior of Administrators Effecting Academic Administration in Basic
Schools under the Office of Prachuabkhirikhan Educational Service Area 1**

พรรณี แดงเครือ

Pannee Dangkhruue

**วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี**

**Master of Education Thesis in Educational Administration
Phetchaburi Rajabhat University**

2549

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ISBN 974 - 9768 - 72 - 8

เลขหมู่ 658.4092
W272W

เลขทะเบียน 05904

30 ต.ย. 2549

...../...../.....

ชื่อวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
ผู้วิจัย	นางพรณี แดงเครือ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ)

..... นิก เพชรสม กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นิก เพชรสม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ ธีรโพธิ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาลี งามสมบัติ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ)

..... นิกท เพชรสมกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นิกท เพชรสม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ ถิรโพธิ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์हरभा ผลาทร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษา ตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาลี งามสมบัติ)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอกศักดิ์ บุตรลับ)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 **ผู้วิจัย** นางพรรณิ แดงเครือสาขาวิชา การบริหารการศึกษา พ.ศ. 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 99 แห่ง รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 518 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากในส่วนพฤติกรรมย่อย พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารและการประสานงานอยู่ในระดับปานกลาง
2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวม และพฤติกรรมย่อย อยู่ในระดับมาก
3. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีระดับสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง
4. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 คือ พฤติกรรมผู้นำด้านสัมพันธภาพหรือมุ่งคน และด้านกิจสัมพันธ์หรือมุ่งงาน

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในส่วนของปัจจัยย่อย ที่ร่วมกันส่งผลต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา คือ ความไว้วางใจ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามนโยบาย การประสานงาน การดำเนินงานให้สำเร็จ และความเป็นมิตรที่ดี

Thesis Title :The Leadership Behavior of Administrators Effecting Academic Administration in Basic Schools under the Office of Prachuabkhirikhan Educational Service Area1.

Researcher : Mrs. Pannee Dangkhru **Major :** Educational Administration. **Year :** 2006

Abstract

The purposes of this research were to study level of leadership behavior of school administrators, level of academic administration of schools, the relation of leadership of administrators and academic and the leadership behavior of schools administrators effecting academic administration of schools, administration of schools.

The samples used in this research included 518 persons who were administrators, teachers and principals of school committee from 99 schools. A questionnaire with five rating scales consisting of 3 parts was used for collecting data. Percentage, mean, standard deviation, Pearsons'product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression were applied for analyzing the data.

The research results were as follows:

1. The leadership behavior of school administrators was at a high level as a whole, considering in sub-factors; the communicating and coordinating were at a moderate level.

2. The academic administration of schools was at a high level as a whole and all sub-factors were at a high level.

3. The leadership behavior of school administrators and the academic administration of schools were a positive relationship with the statistical significant at .01 level.

4. The leadership behavior of school administrators effecting academic administration of schools was human relationship and activity relationship. The sub-factors of leadership behavior effecting academic administration of schools were trusty, policy perception, coordinating and good relationship.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ ถิรโพธิ์ และรองศาสตราจารย์นิภา เพชรสม ประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างละเอียดทุกขั้นตอน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาลี งามสมบัติ คณบดีคณะครุศาสตร์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์हरรรษา ผลาทร ซึ่งเป็นประธานกรรมการสอบและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำชี้แนะและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้แต่ง เรียบเรียงคำรา และเอกสารต่างๆ ที่ผู้วิจัยใช้อย่างอิง ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา บุญส่ง คร.ชาญ ชุ่มบุญชู รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และว่าที่ร้อยตรีเสรี สุขกันตะ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว ที่กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา คณะครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่กรุณาให้ความร่วมมือและตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ยุพิน โกณชา ที่ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือ เสนอแนะแนวทางการทำวิจัย รวมทั้งพี่ๆ เพื่อนๆ นิสิตภาควิชาการศึกษาทุกท่านที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อหนู คุณแม่ลำแพย พึ่งพันธ์ บุพการีผู้สร้างชีวิต และขอขอบคุณ คุณบุญธรรม แดงเครือ และบุตรธิดา ที่คอยสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์นี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นสิ่งบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนวางพื้นฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย

นางพรรณิ แดงเครือ

กุมภาพันธ์ 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(12)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ของการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ทฤษฎีการเป็นผู้นำ.....	13
ทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำ.....	21
ความหมายของพฤติกรรม.....	21
ความหมายของผู้นำ.....	21
ความหมายของภาวะผู้นำ.....	22
ความหมายของคุณลักษณะผู้นำ.....	23
ความหมายของพฤติกรรมผู้นำ.....	24
พฤติกรรมผู้นำมีดีต่างๆ.....	25
ด้านสัมพันธภาพหรือมุ่งคน.....	25
ด้านกิจสัมพันธหรือมุ่งงาน.....	26
บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ.....	35

การบริหารงานวิชาการ.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การสร้างเครื่องมือ.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลของการวิจัย.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	113
สรุปผลการวิจัย.....	113
การอภิปรายผล.....	124
ข้อเสนอแนะ.....	128
บรรณานุกรม.....	129
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม.....	138
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	142
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	147
ภาคผนวก ง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	156
ประวัติผู้วิจัย.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็นรายอำเภอ.....	60
2 สถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดและอำเภอ.....	60
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและขนาดสถานศึกษา.....	62
4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน.....	71
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับและลำดับที่ของพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	72
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับและลำดับที่การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.....	74
7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient).....	76
8 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวม.....	78
9 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในส่วนของปัจจัยย่อยที่ส่งผล ต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวม.....	80
10 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1).....	81
11 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในส่วนของปัจจัยย่อยที่ส่งผล ต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1).....	82

[illegible]

[illegible]

31	ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในส่วนของปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น (Y ₁₁).....	108
32	ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y ₁₂).....	109
33	ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในส่วนของปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y ₁₂).....	111

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 แสดงรูปแบบพฤติกรรมผู้นำที่เป็นผลมาจากการใช้แบบสอบถามจากแนวความคิดของ ฮอย (Hoy and Miskel).....	30
3 การจัดกิจกรรมของเบลค และมูคัน.....	32